

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četertleta 1 glđ. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četert leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVI.

V Ljubljani 8. vel. serp. 1873.

List 32.

Nagovor Pija IX

do kardinalov 25. mal. serpana 1873 v Vatikanu.

Častiti Bratje!

Kar smo v svojem nagovoru konec poprešnjega leta naznanili, namreč, da utegnemo prisiljene biti le še govoriti od preganjanj zoper Cerkev, ki se dan na dan množijo, to Nam danes zapoveduje vest storiti, ker takrat zaznamnjano delo krivice je doveršeno zdaj, in zdi se Nam, da Nam na ušesa bije glas tega, ki zvoní, pravi: Clama (vpíj!)

Berž ko smo zvedili, da (laškemu) postavodavnemu shodu se ima predložiti postava, ktera naj bi celo v tem častitljivem mestu, kakor po drugi Italiji, zaterla cerkvene redove in cerkvene posestva očitno prodajala; Nas je navdajal stud do brezbožne hudobije in obsodili smo osnovo k tej postavi; izrekli smo, da vsako kupljenje priropanih posestev je nično in prazno, in zavernili smo na duhovne kazni, katerim bi začetniki in pospeševalci tacih postáv zapadli *ipso facto* (samo po sebi in brez kacega napovedovanja). Akoravno pa to postavo obsojuje ne le Cerkev, kakor v nasprotju z božjim in svojim lastnim pravom, temuč jo tudi pravoslovje očitno zaverže, kakor tako, ki je protivna natornemu in človeškemu pravu, in je toraj po svoji natori brez veljave in moči; vender jo je sprejelo glasovanje postavnega zbora in tudi starašinstvo (senat), in poslednjič jo je kraljeva veljava poterdila.

Mislimo, častitljivi Bratje, da Nam ne gre ponavljati tega, kar smo že tolikrat razložili o brezbožnosti, hudobiji, koncu in naj hujših škodljivih nasledkih take postave, razložili zato, da bi vodnike državnih razmér odvrčevali od njih hudodelskege početja. Ali dolžnost, ki Nas veže za Cerkevne postave se poganjati, — gorečnost, ki Nas spodbuja nevedne svariti, — celo ljubezen do zadolženih nas priganja, da tistim vsim, ki so se prederznili to tako krivično postavo nasvetovati, sprejeti in poterditi, kakor tudi vravnalcem, pospeševalcem, posvetovalcem, pridružnikom, izverševalcem, in kupovalcem cerkvenih posestev, da tem vsem določno naznanimo, da ne le vse, kar so v tej reči storili ali bojo storili, je neveljavno, prazno in brez moči, ampak tudi, da vsi bres izjeme so zamotani v véliko izobčenje (ekskomunikacijo) in druge cenzure in cerkvene kazni, ki so takim nastavljene, in nahajajo se v očitni nevarnosti večnega pogubljenja.

Ker pa se Nam, častiti Bratje, za našo naj viši službo potrebne podpore vsak dan bolj odtegujejo, ker se psovanja do svetih rečí in oseb dan na dan kopičijo,

ker se zdi, da preganjavci Cerkve po znotranjem in zunanem svoje prizadevanja in moči zedinjajo, da bi sploh vsako vzivanje duhovske oblasti odvernili in posebej kje naprej ubranili svobodno volitev tistega, kateri ima kakor namestnik Kristusov zasesti ta stol Petrov: kaj nam pri tem še ostane, kakor da pribežimo k Njemu, ki je močen z usmiljenjem in svojih služabnikov ne zapusti v dan britkosti.

In gotovo dosti očitno se kaže moč božje previdnosti s popolno edinostjo vsih škofov s svetim Stolom, z njih tako blago stanovitnostjo proti krivičnim postavam in proti seganjem v posvečene pravice, s tako določno gorečnostjo vesoljne katoliške deržine za to središe edinosti, s tistim poživljajočim duhom, vsled kterega se vera in ljubezen vterjuje in množi v keršanskem ljudstvu, ki se povsod razodeva v djanjih, ktere bi bile vredne nar blaženejših Cerkvinih časov.

Prizadevajmo si toraj doželene čase usmiljenja hitreje priklicati: potrudimo se našemu Bogu pobožno silo delati vsi skupaj, dokler koli seže široki svet. K temu naj vsi škofje spodbudujejo svoje duhovne pastirje, in vsi dušni pastirji svoje ljudstvo, mi vsi pa hočemo klečé na kolenih pred altarji klicati: Prídi Gospod, pridi, ne mudi se dalje več, prizanesi svojemu ljudstvu, reši ga njegovih pregréh, glej našo žalost! Ne v zaupanji na naše zasluženja, ampak v zaupanji na Tvoje brezštevilne usmiljenja se sklonemo pred Tvojim obličjem in prosimo: Zbudi Svojo moč in pridi, pokaži nam Svoje obličje in oteti bomo.

Akoravno smo si svesti svoje nevednosti, se vender nočemo anati zaupljivo bližati se Sedežu milosti: klicati hočemo vanjo na posredovanje vsih nebeških prebivalcev, izprositi si jo hočemo posebno po svetih apostelnih, po naj čistejšem ženinu Božje Matere, zlasti po neomadežani Devici, ktere molitve pri njenem Sinu imajo v nekaki meri moč zapovedovati. Poprej pa si bomo prizadeli vést skerbljivo očistiti mertvih del; zakaj „oči Božje so nad pravičnimi in Njegove ušesa se odpirajo njih molitvam“. Da se to zgodi bolj marljivo in popolno, zato po Svoji apostoljski oblasti podelimo popolnoma odpustek vsim vernikom, kateri prav spovedani sv. Obhajilo prejmejo, in potem s svojimi molitvami Cerkvinim potrebam bogoljubno na pomoč pridejo. Zadobiti se zamore enkrat, in tudi za verne duše v vicah se dá obrniti, to pa tisti dan, kterega bode v vsaki škofiji škof odločil.

In tako, častiti bratje, akoravno nam zugajo neštevilni in zarés prehudi viharji preganjanja in britkosti, vender nočemo serčnosti zgubiti, temuč zaupati hočemo Vanj, ki ne pustí, da bi bil osramoten, kdor Vanj zaupa; zakaj obljava Božja je, ne more ostati ne-

spolnjena: *Quoniam in me speravit, liberabo eum*: „ker je v Mé zaupal, ga bom rešil“!

XVIII. Kríž — tolažba v hudi bolezni.

„Ta bolezen ni k smerti, temuč je k časti Božji, da bo povelečan po njej Sin Božji“. Jan. 11, 4.

Brezbožni Ohozija, kralj izraelski, zbolí in v bolezni pošlje služabnikov k Beelzebubu, maliku poganškemu prašat za svet, ali bode ozdravel v tej svoji bolezni ali ne. Bog pa njegovim služabnikom naproti pošlje Elija, naj jim oznani, da zastoj išče tu pomoči Ohozija. „Mar ni Boga v Izraelu, pravi, da pošiljaš k Beelzebubu za svet? Zatorej ne boš vatal s postelje, na katero si se vlegel, temuč umerl boš umerl“. Tako ravnajo še danes nekteri ljudje. Kadar kdo obolí ali kaj zgubi ali ga tare huda nadloga, pa gre k kakemu vražarju, k babi vražarski ali kacemu praznoverskemu mazaču iskat svéta in pomoči. Tako iščejo leti pomoči pri svojih vmišljenih malikih, in kadar je ne najdejo, potem še le prisiljeni v potrebi spoznavajo svojo neumnost ter se obernejo na zadnje k živemu Bogu. Prav in spodobno bi bilo, da bi tedaj slišali očitane: „kje so tisti vaši bogovi, do katerih ste imeli toliko zaupanja? Naj naj pridejo in naj vam pomagajo v tej hudi potrebi in pogubi vaši. — Vse drugač pa ravna pravi kristjan.

Pravi kristjan se oberne v bolezni k Bogu, k Jezusu Zveličarju svojemu, ter ga prosi s sv. Ignacijem mučencem: „O moj Jezus, daj mi, da pomnim vedno in premišlujem, da le eden je zdravnik za dušo in telo, in da ti Bog in človek si ta zdravnik, iz kterega smerti nam izvira pravo življenje! Daj, da toraj iščem vedno tebe, kateri si umerl za nas, in da vedno hrepnim po tebi, kateri si od mertvih vstal za nas“. — Taka bolezen res ni k smerti, temuč k časti Božji; po njej se povelečuje Sin Božji.

Ni ga na svetu groznejšega stanu kot viditi hudega grešnika v hudi bolezni. Nad njim se spolnuje grozba: „Dal ti bo Gospod boječé serce, in prepadene oči, in v žalosti obnemagano dušo; in tvoje življenje bo, kakor da bi pred teboj visélo. Noč in dan se boš bal, in si ne boš všést svojega življenja. Zjutraj porečeš, kdo mi bo dal večer, in zvečer, kdo mi bo dal jutro? zavoljo strahu svojega serca, ki te bo plašil (V. Mojz. 28, 65—67). Tako spoznava v svoji žalosti grešnik: Stiska me vest moja, mučijo me skrivnosti mojega serca; britkost mi dela lakomnost, toži me napuh, vjeda me nevoščljivost, béga me nečistost, sramoti požrešnost, terpini častizeljnost, kara krivičnost, jeza in razpertia, vznemirja omahljivost, tlači lahkomišljenost, pogublja hinavstvo. Glejte! ravno tiste reči, kterim sem od rojstva stregel, tiste me zdaj pokorijo.

V takem grešnem stanu bi hudo bolni človek obupati mógel. Toda pogled na sveti križ in živa vera v Jezusa Kristusa, Sina Božjega, kateri je za naše grehe in hudobije terpel vse bolečine in smertne britkosti na križu, ta daje skesanemu grešniku pogum, da se kakor desni razbojnik zaupljivo oberne k usmiljenju Božjemu. Kadar je Sin Božji, na križu viseč in od vseh zapuščén, britkost svojih ran, sramoto svoje osebe, grozovitnost svoje smerti kazal svojemu nebeškemu Očetu, takrat je molil za nas, v lastnem zapuščénji prosil in molil, da bi ne bil zapuščén v nas, v svojih udih. In kakor je ta njegova prošnja vsled neskončne ljubezn

Očetove bila uslišana, tako tudi nas še tolikih grešnikov Bog vendar popolnoma ne zapusti z ozirom na Jezusovo neskončno zasluženje na križu. — Pot k spreobrnjenju nam je tudi v bolezni odperta, stol milosti Božje celo na smertni postelji blizo; usmiljenje Božje je vedno pripravljeno nam odpustiti naše dolge, nas sprejeti, rešiti in zveličati.

Pogled na sveti križ daje resnično tolažbo v hudi bolezni. Gospod Bog je vse naše krivice naložil svojemu Sinu na rame. Približuje se mu poslednja ura, poslednje trenutje; smert zmaga njegove ude, oči se temnijo, usta bledé, glava se k persom naklanja, tedaj zakliče Jezus z velikim glasom: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo“!

„Kdo dá glavi moji vode in očém mojim studenec solz, da jokam noč in dan?“ (Jerem. 9, 1.) Bog rešitelj, zveličar, naš največi dobrotnik umira na lesu svetega križa; umira za nas, kterih grehe je on vzel na svoje rame, in daroval sebe samega Očetu. Na križu umira on, kateri nas je iz nič vstvaril; za naše hudobije je terpeti hotel naj groznejši smert; zavolj naših krivic visi ves v ranah na križu, da bi z njegovimi ranami ozdravljeni bili mi, ki smo kakor ovce bili zašli, slehern po svojem potu. Od pete do glave ni ga zdravega uda na Kristusu: glava je s ternjem preprežena, obličje od udarcev zateklo in ranjeno, usta žeje zamorene, roke in noge z žebli prebodene; vse telo njegovo — nima je na sebi ne človeške podobe ne lepote (Izaj. 53).

V neki bolnišnici so čuli nekega starčeka jokati. Duhoven, ki je bil v njej predstojnik in je slišal njegov žalostni glas, méni, da ima kako potrebo, ga poprašuje: Kaj vam je? Kaj se vam je zgodilo? Ali vam je kdo kaj naredil? Jaz sem zato tukaj, da popravim“. Ali mož ne odgovori, le joka in plaka se. Gospod ponovi vprašanje, ali mož le joče in zdihuje, pa besedice ne reče. Nato mu predstopnik ukaže, da brez odloga pové, zakaj se joka. „Ljubi Gospod, vi nočete, da bi jaz jokal? Doslej sem se imel za naj nesrečnišega človeka in vseskozi sem memral nad tem, kar sem mogel terpeti; ali pridigar, kterega sem danes slišal govoriti, mi je pa prav očitno pokazal, da je terpljenje pot v nebesa, da nas terpljenje podobne dela Jezusu Kristusu; da bodimo kakor on; nekaj časa terpimo, in potem bomo srečni celo večnost. To me je tako prevzelo, da se od veselja ne morem zderžati solz. Kadar premišlujem vse te lepe nauke, kar sem jih slišal, ne jokam več nad svojo nesrečo, temuč čutim se ginjenega od veselja“.

Poglavitne čednosti dobrega otroka.

(Dalje.)

Ljubezen do Matere Božje.

Ljubezen do prečiste Device Marije je z ljubeznijo do Boga neločljivo sklenjena. Kdo bi ne ljubil Božje Matere, Pomočnice kristjanov, visoke nebeške Kraljice, katero Bog sam tako serčno ljubi?

Otroci ljubijo mater in jo serčno radi imajo, koliko bolj še le Božjo Mater, nar bolj sveto Mater! Bila je tudi ona nekdaž otrok, samo da je bila popolnoma čista, brez madežja in zato tako nezmérno ljubeznjiva. Ali naj se dobri otroci ne veselé, da imajo tako čist, svet in popolnoma zgled v Mariji? Bila je Marija Božjemu Sinu Mati, je pa Mati tudi vsem dobrim otrokom. Hoče jim biti Mati polna ljubezni in milosti, Mati polna blagoslova in moči, Mati polna skerblijivosti in modro-

sti. O kako potrebujejo vsi ljudje, posebno pa ljuba mladost take Matere!

Zato jo ljubite in častite, posnemajte njen veličastni zgled. Poslušajte sv. Cerkev, ktera vas tako pogosto in živo spodbuja k češenju preblažene Device.

Ljubezen do angelov.

Priserčna ljubezen do ss. angelov, posebno do angela varha, se otrokom ne more dosti priporočati. Veste ljubi otroci, kaj nam delajo dobri angeli?

Angeli nas varujejo v telesnih nevarnostih. Tako so peljali angeli Lota iz pregrešne Sodome, preden je to hudobno mesto pokončal žepeni ogenj. Angel je obvaroval tri mladenče v ognjeni peči v Babilonu. Sv. Petru se je prikazal angel v ječi, je razvezal njegove verige in ga je iz ječe peljal.

Angeli nas varujejo v dušnih nevarnostih. Ko se je bil krivi prerok Ballaam napravil, da bi bil Božje ljudstvo preklel, se je vstopil preden angel z mečem v roci. „Prišel sem“, je rekel, „da ti nasprotujem, ker tvoja pot je napačna in meni zoperna“. Tudi v smertnem boju bodo nam angeli pomagali. Tako je bil pristopil angel k terpečemu Zveličarju na Oljski gori in ga je poterdil. Angeli so nesli dušo ubozega Lazarja v Abrahamovo naročje.

Angeli za nas prosijo. Rafael je rekel Tobiju: „Ko si ti med solzami molil, sem jaz prinašal tvojo molitev pred Gospoda“. To se pravi po mnenji razlagovcev sv. pisma: Angel je zedinil svoje prošnje s Tobijevimi in jih je podpiral s svojim besedovanjem.

Angeli nas opominjajo k dobremu. Rafael je podučil mladega Tobija, kako naj s svojimi starši vred Boga moli in hvali. Angelske trume so oznanovale betlehemskim pastirjem rojstvo ljubega Zveličarja. Zaznamovali so jim čisto natanko rojstni kraj in so jim veleli iti k jasicam božjega Zveličarja. Angel je opominjal rimskega stotnika Kornelija, naj poiše Petra in se mu dá podučiti v veri. Neštevilni so zgledi iz življenja svetnikov, kateri varstvo in pomoč sv. angelov določno pričajo.

Kličite toraj, ljubi otroci, sv. angele in zlasti svojega angela varha na pomoč, kolikorkrat vam preté hude skušnjave ali velike nadloge. Povzdignite glas: „Reši me; če ne, poginem!“ Poslušajte svét sv. Bernarda, ki pravi: Kličite svojega angela pogosto in polni zaupanja. Prosite ga zjutraj, da po dnevu varuje vaše stopinje in vas odvráča od hudobnih ljudi. Dobro si zapomnite ta le izrek:

Moj angelček, me vari
Na duši, na telés';
Pred hudim me posvari,
Pripelji do nebes!

5. Ljubezen do svetnikov.

Sveta vera uči, da svetnikom v nebesih moramo čast skazovati; oni so prijatelji in ljubljenci Božji. Častite toraj svetnike, svetnice, svoje presvitljene brate in sestre. Častite jih v njih podobah in svetinjah. Obiskujte s pobožnostjo in vernim zaupanjem cerkve in svetišča, kjer se posebno časté sveti Božji. Zlasti častite svoje kerstne pomočnike (patrone).

Vaše češenje naj se skazuje prav posebno v tem, da posnemajte njih čednosti. Zakaj za svetnike ni nič bolj častitljivega, kakor da po njih zgledih ravnate svoje življenje. Gotovo svetnikom in svetnicam ni nič ljubšega, kakor da si prizadevate njim podobni biti v ljubezni Božji, v nasledovanji Jezusa Kristusa, v vsih najlepših čednostih.

Češenje svetnikov je silo dobro in koristno. Ali se ne spodbuja častivec sam k tistim delam, zavoljo katerih druge časti? Prav gotovo. Pa kdo bo štel čudeže in dobrote, ki so se na klicanje svetnikov zgodili in se vsaki dan še godé? Le eden naj se tukaj omeni, ki se je zgodil l. 1828 na priprošnje zveličane Germane. (L. 1853 je bila od papeža Pija IX zveličanim prišteta).

Jakobina Katala iz Tulúza (Toulouse), komaj 18 mescev stara, je bila vsa bolna in pohabljena. Gleznja in kolena so bile zatekle; noge so se ji bile tako posušile, da se je koža tako rekoč le bolj kosti držala; poslednjič so se ji bje noge po strani skrivile.

Uboga deklica je bila tako oslabela, da je mogla ležati v postelji, ali pa biti na stolu privezana. Poleg tega jo je silo terpinčila merzlica in hudi bodljaji. Upanja na človeško pomoč že davno niso več imeli.

Pride pa pobožni materi na misel k zveličani Germani pribežati. Bila je oblubo storila in toraj je popotovala s sedemletno nadložno hčerko v Pribrak k grobu imenovane zveličane Germane. Tje pride in podá se v cerkev; bolno je posadila poleg sebe in je bila pri sv. maši. Zazvončká k „Sanktusu“, kar otrok zakliče.

Mati zasliši neko pokanje iz udov otročiča, in misel jo obhája, da je hčerka ozdravela. Ko je pristopila k mizi Gospodovi, uide Jakobinica svojemu bratu, ki je imel med tem na njo paziti, in gre za materjo. Ni je nihče deržal, nobeden peljal. Kakor mati, tako je tudi otrok prijel obhajilni pert, kakor bi bil tudi hotel biti obhajan. Kadar se je mati vernila na svoje mesto, gre za njo Jakobinica, se vsede in brez vse podpore in pomoči je sama ravno sedela. Noge so bile zopet ravne. Priserčno veselje se ji je svetilo na obličji. Ko so verni pri mašnikovem blagoslovu pokleknili, je vstala brez pomoči in je tudi pokleknila.

Po katerih šolskih postavah uči satan preganjavce sv. Cerkve.

Uči jih po novih in starih, ima pa po vsih deželah in delih sveta eno samo podlago: laž, sleparstvo, obrekovanje. Bral sem v poslednjih poročilih Detinstva (od 1. apr. 1872 do 31. susca 1873), kako prekanjeno človeška hudobija, podpihovana od satana, dobro reč zatira in preganja, in nehote sem se spolnil na zvižčnosti, laži in ostudne potuhe naših sovražnikov po Evropi.

Primere naj čast. čitatelji sami delajo; podam jim tukaj le samo posnetek kaj tehtnega naznanila, ki ga je poslal preč. g. Sohier iz severne Kohinkijane v Evropo.

Glasi se tako-le:

Previdnost Božja, ki je nam pripustila sprejeti veliko število otrok, je nam tudi preskerbela primérno število rejenic, in ker so skoro vse ajdinje, se podučujejo v keršanskih resnicah in vse se spreobernejo.

Tako se zgodí, da ta občudovanja vredna družba sv. Detinstva ni samo otrokom v blagor, ampak tudi odrašenim. Treba nam ni govoriti o vplivu, ki ga ima ta družba do vsih sedanjih občin; zakaj ta družba je naj glasnejši pridigar, ki serca naj bolj gine in naj bolje daje spoznati ljubezen, s katero keršanstvo napolnjuje človeške serca.

Akoravno kerševanje otrok tu še ni močno razširjeno, je vendar napredovalo v kljub nasprotnim zadržkom. Morebiti ste že slišali od grozovitega upora, ki so ga namerjali vsi „učenjaki“, naši zakleti sovražniki, da bi nas pomorili, in od nesramnega obrekovanja,

da bi nas spravili pri ljudstvu v sovraštvo. Trosili so namreč govornice, da misijonarja, ki sta prišla s preč. g. Gauthierjem iz Evrope, sta 400 zabojev strupa pripeljala, da ga jaz delim vsem misijonskim duhovnom, kateri ga potem po beračih v vodnjake mečejo in jedi ostrupujejo.

To neslano obrekovanje so vsi „učenjaki“ razširjali in podpirali. Znano je bilo na enkrat po mojem in g. Gauthierjevem misijonu, in po nekem delu g. Charbonnierjevega misijona. Imeli so kristjane za ostudne ljudi, s poti so se jim ogibali, ajdje jih niso pustili v svoje hiše, ter jim niso hotli nič prodati in nič od njih kupiti.

Kerševanje je bilo tedaj ustavljeno. „Učenjaki“ so pravili, da vse osiročene otroke sežigam, da se umerli ne pokopujejo, ampak nasolé, in tisuč takih bedastih reči. Mnogi mandarin (kitajski vradniki), ki so bili z „učenjaki“ v zvezi, so poterjevali to sovražno obrekovanje na besede nekterih zaverženih ljudi, ki so djali, da jih je ta ali uni kristjan najel, da naj ostrupovanje izveršujejo. Obdolžene kristjane so zapirali, neusmiljeno terpinčili, raztepali z bambusom (indijanskim terstom), meso so jim z razbeljenimi klešami tergali z ledij, naj bi priterdili, da sem jih jaz najel strup raznašati.

Namen naših sovražnikov je bil, da se ljudstvo razkači, ter nas z vsemi kristjani pomorijo. Po vsih ajdovskih vaséh so napravili „narodno stražo“, jo preskerbeli z orožjem in vadili, in povsod je gospodoval upor in zmešnjava.

Prestrašeni kristjani so čakali od dne do dne, da bodo pomorjeni.

Neki pošten mandarin, ki sem ga od davno poznal, mi je povedal, da je devet sosednjih krajev določilo dan, ki bodo prišli, bojo našo hišo oblegli in nas pomorili. To je imelo biti znamenje splošnje morije v mojem misijonu. Bili smo kot šibke ovce med temi derečimi volkovi brez vsakterega pripomočka; pa prosili smo preserčno Boga in sveto Devico, naj nas reši preteče nevarnosti. Bili smo kmalo uslišani, zakaj v teh okolisinah je dospela pod admiralom Obierom kanonirska ladija, ki je prinesla kralju daril od odbora velike razstave pariške od l. 1867.

Prihod te ladije je razdjalo vse morivske naklepe. Nam so bili požgali samo en samostan; v Tang-King-u so pa oropali in požgali ajdje veliko keršanskih vasi.

Kar je imelo to obrekovanje slabih nasledkov, so vsi padli, hvala Bogu, na obrekovavce same, katerih vendar kljubu temu niso nič kaznovali. Društvo sv. Detinstva je kakor popréd v časti in ljubljeno od naroda, ter je upati, da se bo množilo od dne do dne. Pred nekterimi mesci je bil kralj poslal dve dvorjanki k nam, naj naše naprave natanko pregledate, in sporočite nj. veličanstvu prav koristno. Ena teh pri dvoru zelo veljavnih žensk nam je izročila 12letnega dečka, ki ga je sama sprejela za otroka.

Našo sirotišnico tudi mandarin večkrat obišejejo in jo zadovoljni zapusté.

L. 1868 smo omožili 11 naših deklic in 2 mladenčca oženili. Tri teh deklet so se s kristjani blizo tu prav srečno omožile. Druzi šest se je omožilo z rejenci sv. Detinstva in kakih šest, ki pri sirotišnicah služijo, in ti hočejo celo življenje ostati v službi sv. Detinstva. Naredili smo jim male kočice okoli verta. Po dnevu delajo v delavnici, predejo svilo, pletejo mrežice (špice) in šivajo, jedó pa z drugimi otroci; razun živeža in obleke ne dobivajo nikakoršnega plačila; ravno tako tudi drugi služabniki sv. Detinstva ne. Ukljub temu jih ne prštevam otrokom, ki imajo pravico do

sirotišnic, ne v šolah, ne v delavnicah. Poslal sem tudi dva naj zmožnejših naših dečkov v misijonsko šolo. Neki drug se nči tam že več lét; je brez ugovora naj vernejši učenec. Njegov oče je bil nekdanj deželni namestnik, njegova mati se je spreobrnila.

Zopet drug je v vstavi v Pielleg-u in bo kmalo končal svoje učenje. Sin je nekega velikega mandarina. Njegova mati je tudi sprejela keršansko vero po smerti svojega moža.

Pred nekterimi mesci sem poslal okrožnico do vsih svojih duhovnov, da naj se povsod napravi družba sv. Detinstva. Poveljnik ladije s kanoni je naši sirotišnici, ktero je prav skerbno ogledoval, podelil znesek 54 fr. Njegov milodar me je toliko bolj ginil, ker ni katoličan. Naj mu prinese srečo.

Iz poročila preč. g. Paginier-a, apost. vikarija v severnem Tong-King-u od družbe sv. Detinstva sledeče povzamemo:

Bobite zagotavljeni, da moji misijonarji in jaz sam smo pač spoznali, kako važno nalogo ima to društvo v oziru na spreobračanje ljudstev, in da z vso močjo za-nj skerbimo.

Dobro, kar dela vsak dan in od cesar Vi le pripovedati slišite, vidimo mi vsako uro in čutimo čuda polne nasledke. Hvala sv. Detinstvu, vidimo vsaki trenutek nebeske vrata se dalje odpirati, in prizadevamo si, kolikor duš bo mogoče tje spraviti. Število sprejetih otrok je veliko večje kakor prešnje leta, ukljub ovirom zavoljo nevoščljivosti, ktero nam hudobni sovražnik vedno nasproti obuduje. Mi pa tudi vemo, da je delo toliko boljše, kolikor močnejši si peklenški duh prizadeva ga zavirati. Oserčeni z zaupanjem na Boga nadaljujemo toraj svoje prizadevanje, in se ne pustimo motiti sovražnika nasprotovanjem. Družba sv. Detinstva se že razširja po dveh deželah Nin bich in Chanh-hod-u, kakor tudi po ostanke misijoniša. Dalj časa sem se v teh krajih mudil, da bi malih otrok iskal. Pri tem delu mi je zlasti pomagal eden misijonarjev in več domačih mašnikov, ki so se vsi pridno pečali s tem po svojih duhovnijah.

Iz teh naznanil zamorejo udje sv. Detinstva spoznati, koliko dobrega storé s svojimi darovi v daljnih deželah Azije in Afrike, in to jih bo spodbudilo, da bodo z novim veseljem molili in darovali za rešenje ubogih ajdovskih otrok in za razširjanje Božjega kraljestva na zemlji.

K l i c.

„Treba bo skerbeti, da dobimo dnevnik, kateri bode vstrezal potrebam našega naroda, ne pa ga v njegovi veri žalil, dobro razdiral, kar duhovni s težkim trudom zidajo, in ne razpora delal med rojaki.“ —

Danica, tečaj XXVI., list 29.
stran 232.

Dokler smo na Kranjskem vsi imeli program: „Vse za vero, dom, cesarja“, zmagovali smo vedno. Zdaj nam pa „Sl. Narod“ skuša zmage storiti dvomljive (vide Kosarja!), ko hoče z neslišano surovostjo vsiliti program: „Za omiko in svobodo!“ — izpušča pa naj prvo točko: vero. S tem brezverskim programom naj gre delovat med opice, ki nimajo vere. Mi Slovenci hočemo poslance, ki bodo delovali za „vero, dom, cesarja“; kratko in malo ne potrebujemo tacih poslancev, ki za „dom“ sicer godejo, vero pa in njegove duhovne hujše od Turčinov sovražijo, tako da

jim je ljubši nemškutar, kakor klerikalen Slovenec (vide Kosarja!)

Ali bodemo duhovni na to pačenjanje še dolgo gledali nemarno? Ali bodemo še puščali, da se slovenskemu narodu vera jemlje iz serca? Ali bodemo še dolgo roke deržali križem, ko sovražniki delajo na vse pretege, da bi narod okužili?

Kot duhovni, ki imamo veliko dolžnost bojevati se za svobodo: moramo z vso resnostjo in močjo na domači zemlji stopiti v boj tudi zoper domače liberalce, ki teptajo versko svobodo, dasiravno svobodo v programu imajo in v svojem listu dan na dan godejo o svobodi; ki v svojem listu malo drugega razkladajo, kakor to, kako je konservativna stranka „mračnjaška“; ki v svojem listu od prve do zadnje verste, kamor morejo kaj vtakniti, išejo dokazati, da so duhovni zaničevanja in psovanje vredni ljudje, ki omiki in svobodi predor zavirajo z vsimi štirimi.

Za boj zoper te liberalce pa katoliško-političnega dnevnika potrebujemo kakor riba vode. Sej še premiroljubna^{*)} Danica meseca julija piše: „Trebalo bo res skrbeti, da dobimo dnevnik, kateri bode vstrezal potrebam našega naroda, ne pa ga v njegovi veri žalil, dobro razdiral, kar duhovni s težkim trudom zidajo, in ne razpora delal med rojaki“.

„Vestna“ reč in potreba je, da se duhovni in vsi katoličani ustavimo nadaljni povodnji ter vstanovimo katolišk dnevnik. Duhoven, kateri bere in vé, kaj se godi, pa bi te potrebe ne spoznal ter zadovoljen bil s takim okuževanjem ljudstva, bil bi najemnik in ne pastir.

Ali ne bi bilo tedaj potrebno, da se na slavne ljubljanske pervake obrnemo, da vstanove dnevnik, ki bo zagovarjal program: „Vse za vero, dom, cesarja!“? — Naši pervaki, ktere pa „Narod“ prav neotesano napada, so storili že toliko, gotovo storé še to. Ali se motimo?

Konservativna stranka, delaj dokler je čas! Če ne, dan na dan bomo bolj zgubivali tla spod nog. Mladoslovenci so z dnevnikom razderli slovenski tabor; glejmo, da ga z dnevnikom — z boljšim dnevnikom zedinujemo, ali saj ohranimo, kar se dá.

Uni so si svojo, če tudi piškavo moč priborili z glavami skoro kervavimi; ako hočemo katoličani svojo dosedanjo moč ohraniti, od unih narodu že vsekane rane celiti, moramo več delati, kakor doslej; „več“ pa delati komaj moremo, če nimamo dnevnika.

Zato: dnevnik vstanovimo!

Duhoven in narodnjak.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Razpor in njegov zagovor. Občutek zadolženja se giblje, zadolženec se izgovarja in zagovarja. „Narod“ seje razpor po deželi in zdaj ga je pričel očitno zagovarjati, češ, da ne bode več mogel kdo naroda strašiti, da je narodna stranka „mračnjaška“, „klerikalna“, „sovražna svobodi“. Meni toraj, da „razvivši odločno liberalno-narodno zastavo“ so mladislovenci „orožje nemškutarjem iz rok zbili (??)“, in uni morejo proti Slovincem delati in agitirati samo še z nemškega stališča. (Tedaj v ničimur drugim ne? Nikar ne

*) Očita se nam, da po nasprotnikih premalo bijemo; toda naše orožje so na vero in resnico zastavljeni razlogi. Kleptanje je babursko, kamenje pobalinsko, koli ponočnjaški, zasramovanje plašursko, laž in obrekovanje satansko. Ako nasprotniki po takem orožji grabijo, s tim ravno kažejo, kako po krivici so „omiko“ djali v svoj program. V.

pozabite, kar ste tukaj rekli!) „Oni (nemškutarji) nimajo družega proti nam“, pravi „Nar.“ dalje, „nego to, da mi ljubimo jezik matere in šego očetovo“, — Ali res? K šegam očetovim se menda vendar šteje tudi očetova vera, njegova bogoljubnost, njegova vdanost do matere sv. Cerkve, njegovo veselje do cerkvenih opravil, — ali ne? Vse to pa „Nar.“ razdira, in vendar pravi, da ljubi „očetovo šego“. Vidite, kako se tiček vjame, na kaj se naslanja človek, kadar se mu je izmuznila naj prva podpora? Toda „Narod“ se pogrezuje še globokeje v svoji nedoslednosti. Pravi namreč:

„Teško in le posamezno se bode našel človek, ki bo vedoma narodne svetinje zatajil in zasramoval“ .. Ali niso to predrage besede? Samo, da bi jih „Narod“ v vsakem listu desetkrat sam ne prejedel! Ravno zato, ker se le težko in poredkoma najde človek, ki bi „narodne svetinje vedoma zatajil in zasramoval“, — ravno zato je po vsi deželi velika nejevolja zoper „Narod“ in njegov „Tednik“, ker on narodne svetinje taji in zasramuje, ker njegova iz tujstva posneta roba naj prvo svetinjo našega naroda, sv. vero, našemu narodu skruni, gerdi, psuje in zasmehuje, kakor delajo n. pr. luteranski od vsih omikanih grajani „traktetlein's“. Luterani so bili sv. pismo poslovenili, pa pokazili, da bi tako bili naš narod osleparili; le ti pa že tudi to zasmehujejo, kar je v sv. pismu, in le za jezik so obviseli na domači zemlji. Da to počenjajo „nevedoma“, kdo jim bo verjel? — Prišli so kakor vidite, res v tako sotesko s svojo doslednostjo že zdaj, da se morajo sami sebi smiliti in smešni zdeti. „Sprejeli določno so liberalni program, izrekli so se za svobodo“, kakor pravijo; ob enem pa v vsem pisanju kažejo, da njih svoboda je „glorificiranje“ mesenih strast in zatiranje verskega in npravnega čutila pri našem narodu. Bojé se biti „mračnjaki“, postali so pa ravno s tem „mračnjaki“, ker ugasujejo sebi in ljudstvu luč sv. vere in vžigajo sovraštvo zoper sv. Cerkev, delajo ostuden razpor med lastnim narodom.

In kaj so njih „narodne svetinje“, s katerim se hvajlijo? ... Vera ne več, zato ni čudo, da so zagrizeno jezni na katoliško duhovstvo, na procesije in razne cerkvene opravila, celo na podobe svetnikov po poslopjih.

Je mar npravnost slovenskega naroda njih svetinja? Poglejte, kako pišejo, kako klafajo, da mora poštenega Slovence sram biti. — Ali pa so „Narodova“ svetinja verli domoljubi, ki so se ostarali v delu za naš narod? Ko bi to bilo, bi ne iskali ti lažnjivi „osrečevalci“ jih pred vsim svetom umazati in očerniti. — Pa vendar lastni oče, mati, bratje, sestre so jim „svetinje“? Vsim tem je sv. vera „svetinja“, ki so jo pa oni iz svojega gesla zbrisali in jo išejo pristuditi svojim domačim, kakor sploh Slovincem, zato z njo tako pometajo brez vsega spoštovanja. V l. 3. avg. n. pr. se tista baptiskovska duša spakuje ravno našim slovenskim svetinjam; najprej citira eno naj gerših ponočnjaških „klafaric“, potem pa tako le kremljači: Oče, „stari oče moder mož“, kranjski kmet, ga je poslal (sina) ven med svet, da študira za „gospoda“, to se pravi, da preskerbi svojej žlahti vstopne liste v nebesko kraljestvo, kateremu bode sv. Peter, spoznavši sorodnike maziljenega kolege, z veseljem svoj „vidi“ pritisnil itd.

Ker ta stranka povsod nadležno vsiljuje ljudem svoje zanikarne liste, toraj je dolžnost, ljudi svariti pred lažnjivimi preroki.

Iz Ljubljane. Sv. Oče Pij IX so v nagovoru 25. mal. serpana (ki naj ga tukaj po domače nekoliko pojasnimo) vezoljni keršanski svet prav goreče povabili k molitvi. Ozrejo se ob kratkem na tolovajsko novo-italijansko postavo, ktera zatira katoliške redove (kloštre)

tudi v Rimu, kakor so bili po enaki postavi zaterti že poprej po drugi Italiji. V novo opomnijo, da postava nima nič veljave, da vsaka prodaja in kupovanje cerkvenih posestev in premoženja nima čisto nobene postavne pravice in kupovalec bi bil dolžan toraj bogoskrunsko pridobljeno reč nazaj dati. Vsi vdeležniki taih postav zapadejo kar precej v izobčenje, ni še le treba, da bi jih v cerkvi ali kjer si bodi za izobčene naznanili. Akoravno take roparske postave obsojuje in zaverže tudi zdrava človeška pamet ter pravoslovje, jo je vendar laška zbornica s senatom vred sprejela, glasovala, in kralj jo je poterdil. (Bomo vidili, koliko časa bo še sedel taki kralj na svojem sedežu, kateri lastnike iz njih posestva tira!)

Ne le strahovite krivice take tatvine sploh, ampak zlasti tudi ljubezen do hudodelnih zadolžencev, njih pogubljenje, nagiba Kristusovega namestnika, da vsim, ki so postave svetovali, kovali, itd., in kateri jih kakor koli spolnujejo, vsim bogoskrunskim barantačem s cerkvenimi posestvi naznanujejo, da je barantija neveljavna, oni pa so zapadli v veliko izobčenje in druge cerkvene kaznovanja, ter so si nakopali maševanje Božje, kakor uči trienski cerkveni zbor z drugimi cerkvenimi ustanovili vred.

Zdaj pa preganjavci Kristusove Cerkve grejo dalje na to, da bi djanje papeža in sv. Cerkve zmiraj bolj vtlesnili; vse kar je svetega, spoštovanja vrednega, bodi si reči ali osebe, išejo v zaničevanje in zasramovanje spraviti in v tem nagnjusnem djanji se zmiraj bolj zedinjajo ter se išejo vterditi. Njih postave, njih djanja in pehanja so obrnjene na to, da bi Cerkvi vse žilice in živce podvezali, Cerkvi ubranili, da bi ne mogla svoje od Boga dane moči in oblasti skazovati in spolnovati. Celo na to že prežé, ako bi sedanji sv. Oče oči zatisnili, kako bi ubranili, da bi kardinali ne mogli prosto, po cerkvenih postavah ter po Božji volji voliti novega papeža; temuč radi bi na stol sv. Petra vsilili kacega najemnika, misleči, da tudi v Božjih in Cerkvinih rečéh se da slepariti, češ, kakor pri človeških počenjanjih in kovarstvih.

Po takem kratkem pregledu del naj večih hudobij Pij IX zavrača na preslavno edinost vsih škofov in vse katoliške deržine s središem Edinosti. Pij IX med divjim viharjem človeških strast dvigne oči v nebo in kliče: *Vsi skupaj, kolikor nas je na širokem svetu, glejmo, da storimo Bogu bogoljubno silo. Vsi viši pastirji naj k temu spodbudujejo svojih škofij dušne pastirje; vsi duhovni pastirji pa povsod svoje ljudstvo. Vsi poklekujmo v ponižnosti pred altarje Gospodove in kličimo: Pridi Gospod! Pridi, in nikar se več ne mudi!*

Ta glas sv. Očeta bojo tudi slovenski verniki veliko rajši poslušali, ker že tako s toliko gorečnostjo molijo za papeža in sv. Cerkev, za odvernjenje toliko hudega, za spreobrnjenje nesrečnih grešnikov in zapeljavcev keršanskega ljudstva, kateri veliko hudo bližnjemu delajo, še nar strašnejši nesrečo pa sami sebi nakopujejo.

Sklep nagovora je zopet veličansko upanje, v katerem je velik Pij IX, kakor v veri in v ljubezni.

— Iz mesečnega shoda katol.-politiškega društva v Ljubljani v nedeljo 3. avg. t. l. — Zarad raznih cerkvenih slovesnost je bilo mnogo družnikov s podpredsednikom vred nepričujočih; toraj je predsedoval starosta g. Drašler, kateri je v prvo naznanil, da so se zveršili sklepi družbeni. Oddale so se prošnje: do slav. ministertva zastran jezuitov, do sl. mestne gosposke zastran varnosti po mestu itd., in do slav. vodstva ljubljanske hranilnice v sadevah stanovanja za uboge.

Od zadnjega zbora sta pristopila nova družnika preč. gospoda Al. Košir, župnik v št. Rupertu, in mil. prošt. dr. Ant. Jarc.

O narodnih zadevah je nato govoril gosp. mojster Regali, omenil Staro- in Mladoslavencev. O prvih, da imajo vterjeno zaslugo za narod že od davno, ker trudili so se in delali zanj še preden so nekateri mladih beli dan zagledali, ki pa zdaj prederzno zahtevajo, da bi se vse po njih ravnalo. Program „mladih“ se glasi za „omiko“, pod katero omiko pa dostikrat ne tiči kaj veliko drugega kakor neomikano brezverstvo. — Oziroma na zbor graških dijakov méni govornik, da s pridnim pripravljanjem na svoj prihodnji poklic bi mladina domovini več koristila, kakor pa z nezrelim svojim politikovanjem.

Radi se naši „omikani“ sklicujejo na nekdanje nejeverske „omikance“, toda pri Spartanah n. pr. so mladi v pričo starih molčé poslušali; pri nas pa hoče mladost prvo besedo imeti in se v vse vtika, le to rado zanemarja, kar ji je za njeno dobo naj bolj potrebno. Marsikteri starši britko obžalujejo, da njih sinovi toliko rogovilijo zoper vse, kar je staršem sveto. Že zarad tega je želeti, naj bi vélike šole imeli v svoji domovini, in bi se mladina, blizo svojih staršev, kolikor toliko obvarovala. Navzamejo se na tujem zaničevanja sv. vere in hvalijo se potlej s svojim domoljubjem, kar pa je le prevečkrat tuja ljulika.

Dalje odvráče neslani ugovor „mladih“, da smo mi odpadli od „narodnega“ programa, ter skazuje, da oni sami so odpadli od starega slovenskega programa in so si skovali novega. — Méni tudi, da se mladi motijo, ako dr. Razlaga k svojim prištevajo, in dvomi, da bi on prevzel mandat, ker je javno izrekel, da ga ne prevzame, dokler svojega ravnanja ne opraviči. Pravi kandidat za notranjce je gr. Hohenwart, strah vstavovercem in drugim. — Štrinja se nadalje s politikom dr. Bleiweisovo in obžaluje neomikano napadanje mladih v „Nar.“ Skupščina mu poslednjič priterdi resolucijo, da raji kakor s politikom naj se mladina pečá s spolnovanjem svojih dolžnost, da bode kdaj domovini res koristila (ne, kakor marsikteri zgubljeni študentje, le razpor pomaga delati v domovini).

— **Nove maše** se zdaj naglo opravljajo — potem ko je bilo 27. mal. serp. 12 novincev duhovskega stanú posvečenih. Med drugimi je bila preteklo nedeljo, 3. vel. serpana, prelepa nova maša č. g. Ant. Jegliča v Begnjah na Gorenskem. Po odlični skerbljivosti in vljudnosti preč. gosp. dekana in po modri previdnosti gosp. primicijanta in njegove družine, pa po določni katoliški značajnosti ondotnih prebivalcev se je godilo vse tako lepo in spodbudljivo, da je to bila v resnici gotovo ena naj lepših novih maš, katero je posebno povzdignila tudi éversta in času primerna pridiga gosp. špiritvala Heidriha o vojski katoliškega mašnika. Bog daj temu in drugim novim mašnikom obilnih darov sv. Duha, katerih bojo dandanašnji tolikanj potrebovali.

— **Velikanska slovesnost.** V Pragi bode 28. in 29. velika slovesnost: 900letnica vstanovljenja ondotnega škofijstva, k kateri bojo povabljeni zastopništva vseh katol. družb po Avstrijskem.

Program slovesnosti 900 letnega jubileja od vstanovljenja Praškega škofijstva, kolikor se tiče 28. in 29. kimovca 1873.

Dne 28. kimovca (sept.), v dan sv. Vácslava.

Dopolodne: 0 1/8 jutranji veličasten obhod iz cerkve ss. aposteljniov slovanskih Cirila in Metoda v Kaporlinu v Cerkev sv. Vida na Praškem gradu z zastopniki praškimi, pri katerem se bo vdeležilo memo Čehov in vsega Moravskega, tudi Šlesko in Kladsko, in tudi iz tujih krajev.

V št.-Vitskem svetišču, pa tudi zunaj v dvoru, se bojo opravljale slovesne ss. maše in posamezni pp. nn. gg. škofje bojo imeli slovesne ogovore.

Za popoldne je pripravljena razstava umetniških in zgodovinskih spominkov in zakladov praških, imenito na kraljevskih Gradčanih; zvečer se bojo spevale slavnostne litanije Vidovske v semeniškem svetišču.

Dne 29. kimovca

bode v cerkvi sv. Salvatorja (v semenišču) slavna pontifikalna sv. maša, pri kateri bode na koru glasbo vodil proslavljeni obnovitelj staroklasiške godbe rezenski umetnik F. Witt (med vdeleževanjem hvalno znanega skladatelja Moravana Križkovskega) t. j. Polestrinovo osmoglasno mašo „Hodie natus est“ z lastnim „Te Deum“.

Po tem se zberó vdeleževalci v prostrani sobani, v kateri bodo slovesni govorniki, domačinski in drugi, vsestransko preslavljali jubilejno slovesnost.

Opoldne bode skupni obed.

Ker je program te verske, narodne in zgodovinske slovesnosti tako obširen in raznoteren, se nadja odbor obilnega vdeleževanja domoljubnih društev iz raznih krajev, zlasti iz čehoslovanskih.

— **Za Cerklje** je gosp. Zadnikar izdelal prav lepo gotiško moštranico, vso iz čistega srebra. Ta moštranica je namesto une, ki je bila pred nekaj časom bogoskrunsko ukradena; 24 palcev je visoka in 7 liber težka. V lunici ima 11 pravih diamantov lepe cene. Ob straneh sta ss. Peter in Pavel, zgoraj ss. Mohar in Fortunat, in ob stolu 4 evangelisti. Delo je prav lepo, vse v ognju pozlačeno. Skoraj dogotovljena je tudi nova posrebrena in pozlačena svetilnica za pred veliki altar, ktera bode domestovala poprešnjo ukradeno.

— **Duhovske vaje** se približujejo; povemo naj toraj, da zopet pride znani ljubljani in sloveči P. Luka. Za konzideracije pride sam provincijal karmeliškega reda. To je znanje posebno spoštljivega pozora na našo deželo od strani tega reda in bode zaupljivo mnogo gospodov privabilo na duhovne vaje. Če kdaj, je sedanjni čas potrebno, da se oznanovalci besede Božje v tistih prilikah npravno obnové, poživé in poterdijo za vojsko v prid kraljestva Božjega, ktero zdaj v resnici „silo terpi, in le sični ga bodo nase potegnili“, ter toliko ložej tudi ljubim rojakom pomagli, da jim Božje kraljestvo ne bode odvzeto, zoper ktero tako silovito škripljejo peklenške vrata.

Na Ježici smo zvonik farne cerkve s kositarjem pokrili. Delo je bil prevzel znani kositar Jakop Bele iz Šentvida nad Ljubljano, in ga je prav dobro, umetno in mojstersko doveršil, tako, da ga z dobro vestjo vsem cerkvenim predsedništvom smemo priporočiti. G. Jakop Belè je pravičen skoz in skoz, in nikakor ne prenapét, kar se tiče plače, in vse svoje sodelavce in pomagavce ima v lepem redu, tako, da se ni treba nobene sitnosti bati tam, kjer on dela. Na dober svet smo novo pokriti zvonik dali prevleči s kuhanim in vbeljenim lanenim oljem zoper rijo. Ta vbeljeni lak (laneno olje in srebrena péna) ne vzame kositarju ne barve ne blišobe, in če ga nje obvaruje kaj več lét, bo res velika dobrota; kajti, kositarske strehe so kaj lepe na zvonikih, dokler se jih rija ne loti. Farmani na Ježici so zopet pokazali, kako ljubijo svojo cerkev, kako imajo živo vero in so vneti za Boga in za olepšanje Gospodove hiše. Komaj je 3 leta, kar so še le zidali z velikimi stroški, in vender so lepi veliki darilnik v svojo farno cerkev napravili, ki je bil leta 1872 dodelan, letos pa so zvonik tako lepo pokrili. To je res hvale vredno. Oboje so pa zveršili brez sile, brez nakladov, samo z rado-

voljnimi darovi, kajti farna cerkev nima čez navadne potrebe nič prihodkov.

Iz Notranjskega, 3. vel. serp. Predraga „Danica“! Kakor vsi katoliški listi in sodelavci katoliške Cerkve, tako se imaš boriti tudi ti z nekimi ljudmi, kateri djanje, stvarjenje in vladanje Vsegamogočnega v naravi radi le naravi pripisujejo. Se vé, da to so taki, ktere prava zavést že popuša, ki bi radi druge učili, pa so sami res podučenja kaj močno potrebni. Čital sem v nekem „listeku“, da je listekar zvonjenje vražam prišteval. Ni mar taki človek nevednež in podučenja močno potreben? Zakaj podučen človek (če tudi ob času hude ure zvoní) dobro vé, da zvon na znanje daje, naj bi ljudje Vsegamogočnega prosili za odvrnenje hude ure; ne pa kakor B. piše: „da zavoljo vraž zvoní“. Ti ljudje se nam za naj večí dobrotnike vsiljujejo, pravijo: „Nismo v srednjem veku; svet je omikan, se ne dá mračnjakom za nos voditi“. In sami sebe varajo, da so ga oni izobrazili. Menda v tih kratkih tednih, odkar „Slov. Nar.“ in pa „Soča“ ljudi motita! Ali se ne pravi to, družih skoraj naj težavniši zasluge sebi prištevati? Ali niso to lažniki? Pa tudi vsak pameten vé, da kdor je res omikan, se ob krajšem zna odgovoriti, ne pa kakor naši liberalci, ki vsak dan izhajajočemu časniku tolike velike prostore vzamejo v porabo za pikanje drugih poštenih tedniških listov. Ali je to olikovanje? Vsak lahko vidi, kateri so tisti, ki studijo sv. vero in njene častivce, toraj zopet lahko znamenje spoznati ljuliko in pšenico, ločiti, kje je čeda Kristusova, in kje volkovi. Zatoraj vsi poštenu katoličani pozor: „Za vero, dom, cesarja“!

Strašna suša nam žuga na Notranjskem. Tukaj naj omikani kaj svetujejo, ki mislijo, da imajo naravo v rokah.

Bivši vojak.

Razne slovenske novice. Iz Notranjskega se zanesljivo naznanuje, da bodo volili grofa Hohenwarta za poslanca. Od vsih strani se sliši, kako se vedno bolj vterjuje zaupanje do njega. Gotovo že tudi to veliko pomaga, ker ga „Narod“ tako ljuto odbija. — Iz več krajev se sliši, s koliko nadležnostjo mladoslovenski krošnjači „Tednik“ vsiljujejo ljudem. Na Dolenskem jih je poštemu možu celo reč kolportér v roke potisnil, kateri pa niso svojega namena dosegli, kakor nam je mož sam pravil. Na Gorenskem je pravil pošten gostilnik, da se je nadlegovan naročil, da bi imel za 10letno hčerko kaj berila. Ko ga pa pregleda, precej reče: „Kaj tacega otroku ne morem v roke dati“! — Piše se, da sredi tega mesca se razpusti državni zbor in nove volitve se razpišejo. V prihodnjem državnem zboru, pravi „Presse“, bode glavna reč nadaljevanje „zoperverških postav“. Ali mar zato starinarski „mladoslovensci“ tako tiše, da naj se volijo možje brezverskega programa za poslance? Tudi na Štajarsko se ta Antikristov poslanec vsiluje, pa so ga precej siti, da ga le vidi in njegov namen spoznajo, kakor piše „Gospodar“. — V Celovci, kakor piše „Gospodar“, so 28. jul. pokladali prvi kamen za spominek pesnika Umek-a. Povabljeni liberalni Slovenci pa niso hotli vdeležiti se slovesnosti; spotikali so se nad besedo „keršanski“ pesnik, ki je spominku vsekana. Ti ljudje se zmiraj bolj razodevajo, kdo in kaj da so. Ako bi bil kdo v mladoslovenskem pomenu, t. j. v meseni pohlepnosti spisal n. p. „Abuna-Solimana“, bi ga bili kovali v solnce in zvezde naj viši; ker ga pa je spisal spodobno, če tudi še tako izverstno, se prezira in „ignorira“. — V Istri, kakor se piše v „Nov.“, je letos žita malo, grozdje bolno, kakih 9 občin je pobila toča, pri morji je vse suša vzela. —

Razgled po svetu.

Rimsko. Sv. Oče so 2. avgusta šli iz svojih poslopij v Pavlinsko kapelo, so ondi maševali in lepo število ljudi obhajali. Bili so potem še pri eni maši in vdeležili so se „porcijunkulskega odpustka“, kterega so tudi to leto, kakor že poprej, prilaistili tej kapeli. — V Rimu je menda naglo umerl kardinal Ferretti.

Kolera, naj občutljiviši šiba Božja, je jela narode hudo tepati. V več krajih na Ogorskem je pomorila šesti del vsega prebivalstva; po Hervaškem in Slavonskem v nekterih krajih hudo razsaja; imajo jo na Laškem kakor na Dunaju. Ta nedloga utegne marsikoga tako zmodriti, kakor se iz notr. Bistrice v „Nov.“ piše o hudem neverniku. Nedavno je hudo zbolel, nevarnost zastran večnosti ga pretrese, pošlje po duhovna in prejme sv. zakramente. Neka žena ga praša: „Kako da ste še sami poslali po duhovna?“ Odgovoril je: „Kar sem v „Tagblattu“ bral, to sem govoril; ali ko zadnja ura pride, je to vse kaj družega.“ Mož je umerl. Bog mu daj dobro!

Raznotere novice. Na Dunaju še zmiraj gospoduje kolera, naj bolj v znotranjem mestu, v Leopoldovem, Hernalsu in po novem Lerchenfeldu. — Konec brezverskega poba: V Klein Gmein-u na Solnograškem se je neki še le 14letin dečak večkrat šopiril, da ne veruje ne na pekel ne na satana. Ta zanikarnej se je te dni obesil. Taki sad rodi novo brezverstvo. — Pred nekimi dnevi sta v okraju Karlsbadu prijatla Alb. Franc in Ferd. Trott pijana šla domú in sta se po potu skregala in stepala, puška se je med tem sprožila in Ferd. Trott je bil ubit. (Mähr. Bot.) Varite se pijančevanja. — Iz Bosne se vedno sliši, kolike trinoštva počenjajo brezvéstni turški vradniki in drugi hudobneži s kristjani. Hinavska Evropa preganja tukaj zveste katoličane zlasti moralčno po svojih časnikih itd., trinoški Turk pa tam s svojim starim trinoštvom. — Novo-laška omika: Neka diaboliska družba vlačí menda po cele barke italijanskih otrok v novi York in po sužnjiško z njimi berantá, da ni govoriti. V enem samem tednu, pravijo „New-York Times“, je 100 tacih otrok tje dospelo in tri enake barke so bile med potjo. Amerikanske in italijanske vradnije niso dozda nič storile, da bi to neznansko ostudnost odvernile. Pa sej je Italija „liberalna“ država, katero tudi naši „liberalni“ časniki prehvaljujejo. Nauk: „Kjer se katoličanstvo tare, tam se rodi sužnost.“ — Moravsko ima 2.017.274 prebivavcev, to je, 1.510.036 Slovanov in 507.238 Nemcev. — Tudi za Moravsko, pravi „Mähr. Botsch.“, ima dunajski borzarski polom silo žalostne nasledke.

Iz Ljubljane. Katoliško-politiška družba je naslednjo prošnjo izročila slavnemu vodstvu Ljubljanske hranilnice.

Slavno vodstvo!

Očitna reč je, da revšina je čedalje večí, revežev do strahote veliko; vsi se bojé, kam bo to prišlo, ako se povodenj ne ustavi.

Bodi si, da je veliko lastnega zadolženja pri tem, da družbinske in občinske okolisine te hude zadrege močno povikšujejo; med nami so le vender in utajiti se ne morejo. Ze samo vsakdanje nar bolj potrebne reči za življenje se tako podražujejo, da reveži ne morejo več izhajati.

K nar bolj potrebnim rečem za življenje, da je nekoliko spodobno, se mora neogibno prištevati zdravo stanovanje. Ne manjka se tacih stanovanj v našem mestu za tiste, ki so zmožni dobro plačevati; ali delavci in sploh revni, ki ne morejo dobro plačevati, so dostikrat po tacih kotih, ki se ne morejo stanovanja imenovati, če niso morebiti še tudi dostikrat cele tedne brez kacega stanišča.

Novi čas je sicer marsikaj počél, češ, da hoče revežem pomagati; namen pa je bil tako malo dosežen, da bi se skoraj reklo, revežu se v njegovo škodo hoče pomagati.

Kdo tedaj, kako naj pomaga? „Vsaki sam sebi, kakor vé in zná“, bi se utegnilo ugovarjati. Gotovo je pa največ tacih revežev, ki si ne morejo kaj v svoji revšini, in v tacih okolišinah slehernega človekoljuba veže sveta dolžnost, revežem in terpečim na pomoč prihiteti; pred vsim pa ni dvomiti, da so k temu poklicane dobrodelne družbe, kolikor uterpé in premorejo.

Katoliško politiška družba je toraj to reč preudarjala in v seji 8. rožnika t. l. sklenila obrniti se do znane blagoserdnosti pp. nn. gg. vodnikov in družnikov kranjske hranilnice, ter jih priserčno prositi, naj bi to tako tehtno reč tudi oni resno premislili in v posvet vzeli, kako bi se moglo tukaj pomagati.

Slavna hranilnica ima obilne denarne pomočke, storila je že neisrečno veliko za ubogo in terpeče človeštvo in dela neprenehoma; kaj ko bi ta miloserčna naprava postavila posebne stanišča za ubožne in jih proti spodobni nizki najemšini*) oddajala revnim in delavskim deržinam? Kako hvaležni bi ji bili ti ubožni! Kako lep zgled bi bil to za vso deželó, in še za daljniši kraje! Vsi, kteri bi tako lepo djanje slišali, bi bili prijetno ginjeni in razveseljeni s tim, da slavno vodstvo v resnici vé ceniti okolišine svojega časa, da zná njih naj občutljivšim potrebam v okom priti.

Idrijska čveterorazredna šola v deških in dekliskih 4razrednicah z nedeljsko in risalno učilnico vred je imela 627 otrok, slovenskih 617, nemških 7 itd. Sporočilo slovensko z nemškimi vstriči ima zgodovinski spis g. Juvana o idrijski šoli, ki pripoveduje, da 1784—1827 je bila tam tudi nekaka spodnja gimnazija s 3 razredi; 1823—1827 so pa duhovni (Praprotnik, Švab, Jož. Globočnik, Majnik) privatno podučevali za spod. gimnaz. O francoskem času so imeli še tehniko; 1853—1865 preparandijo. Škofa Kavčič in Volf, bilec Hladnik itd. so bili učenci iderske šole.

Duhorske spremembe.

V Lavant. škofiji: Umerl je č. g. Anton Span, župnik v Artičih, 26. julija t. l. R. I. P.! — Č. g. Jakob Planinšek je postal provizor v Artičih. — Fara sv. Duha v Artičih je do 8. septembra t. l. razpisana.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Z Lipoglave po č. g. duhovn. pastirji: „Bog pretergaj že skoraj verige, v kterih se znajdejo sv. Oče Pij IX!“ 2 gl. — Za telesno zdravje P. Mr. 1 gl. — Za milostljivo sodbo Božjo. Naj Bog usliši molitev vernih in sv. Očeta, kakor nekđaj sv. Petra 1 gl. — Po g. kan. Urhu 1 gl. — Exurgat Deus, et dissipentur inimici ejus! iz št. Jerneja: J. V. 1 križavec = 2 gl., J. K. 1 gl., V. K. 1 gl. — G. J. L. 5 gl. 30 kr. sr. — G. Ant. Černe 3 gl. M. Lončar 3 gl. N. Smolec 1 gl. — G. Jož. Vodè 1 tolarček. — Po pr. kan. Urhu 1 gl. 5 kr. — Po g. Dolencu 1 gl. — Č. g. A. K. 4 gl., dr. G. St. 3 gl.

Za Kalvarijo in cerkev s. Jožefa: Neimenovana oseba 2 gl. — G. Andr. Stritar duhoven v Mostah 10 gl. (za vsako 5 gl.)

Za misijon v Adrijanopoljnu. G. G. Jakelj 2 gl.
Za misijon g. Čebulja: iz št. Jerneja: Ana Cvelbar 1 gl., Jera Kos 1. sr. dvajs., Neimen. 2 sr. dvajs. — Z Lipoglave 3 gl.

Za družbo sv. Bonifacija: Iz Lipoglave . . . 1 gl.
Za misijon v Bosni: 1 gl.
Za oo. Trapiste v Banjaluki „ 1 gl.
Za sv. Detinstvo „ 1 gl.

*) Se vé, da še bolje, ako bi se mogle ktere oddajati tudi brezplačno. Vr.